

nem aqua destillata ablue; tandem e liquoribus commistis elice crystallos puras Hydrochloratis Morphiae.

Methodus hæc, quæ Todd Thomson in acceptis referenda est, cæteris ob simplicitatem, nec non ob majorem producti copiam merito præfertur; cavendum tamen, ne solutioni opii aquosæ nimium chloridi barii addatur, quo in casu productum foret inquinatum; hoc facile posset dignosci, additis solutioni ejus aliquot guttis acidi sulphurici diluti, ex quo præcipitatum album (sulphas barytæ) oriretur.

Q. Crystallos exhibet aciculares, in fasciculos simul junctas, ferme coloris expertes, inodoras, saporis amari. Ægre solvitur in alcohole, sed multo facilius in aqua, scilicet: aquæ ad + 12° R. temperatæ necessariae sunt 20 partes, bullientis vero 10. Centenarius constat ex: morphiae 88,78; acidi hydrochlorici 11,22. Discidium patitur ab alcalibus fixis, ammonia, nitrate argenti et salibus plumbi, hinc cum illis præscribi nequit.

V. Remedium narcoticum, opio suppar.

U. Iisdem casibus ac ipsum opium convenit.

D. A $\frac{1}{4}$ grani parte ad grani dimidium datur adulto.

PHOSPHORUS.

P.

Фосфоръ.

Phosphorus, cujus notitiam primus omnium (a. 1669) habuit BRANDT, Hamburgensis Chemicus, olim ex urina putrida parabatur; modus tamen illum obtinendi per longum temporis spatium in occulto erat, donec præterlapso seculo SCHEELE et GAHN aliam rationem, qua ex ossibus parari possit, publici juris fecerint.

Si methodum nunc usitatissimam adhibeas, sic operationem institues: ossa tauri vel ovis, accedente ultro

aëre atmosphærico, donec albescant ure, quo carbonium, hydrogenium, nitrogenium et oxygenium, in illis contenta, igne destruantur, et phosphatem calcariae cum parva carbonatis calcariae quantitate, et tantillo phosphatis magnesiæ habebis residuum; tum

R: Ossium, dicto modo calcinatorum, libras tres,
Acidi Sulphurici officinalis libras duas,
Aquæ communis libras triginta.

Ossa calcinata in tenuem pulverem redige, iisque acidum, aqua dilutum, superfunde. Totum per dies aliquot digestioni committe. Potentia acidi sulphurici generatur sulphas calcariae (subsicens) et biphosphas calcariae (aqua solutus). Liquorem per linteum madefactum cola, et vaporando in lebetæ ferreo, cupreo, aut plumbeo ad syrupi spissitudinem consume; quum vero penitus refrigerit, sulphatem calcariae præcipitatum cauta effusione separa, et parva aquæ frigidæ quantitate lava, quam effuso liquori adde; hanc **SOLUTIONEM BIPHOSPHATIS CALCARIÆ** iterum ad mellis spissitudinem vapora, et additis unciis novem carbonis lignei pulverati, sub frequenti agitatione, in lebetæ ferreo, igni tam aucto arefac, ut fundus lebetis modice rubeat. Massam coloris nigri, hoc modo obtentam, immitte retortæ fictili, igne intensissimo rimas non acturæ; collo retortæ apta tubum cupreum sat amplum, cujus alterum extremum, in angulum rectum incurvatum, in lagenam introduce; hæc autem aqua eousque impleta sit, ut tubi cuprei extremum ad duas tresve tantum lineas in illam promineat, ne si fortuito casu retorta frigeat, aqua in illam adscendere possit. Tubum cupreum in lagenam per suberem trans mitte, cui parimodo inserendus est tubulus vitreus ad emittenda gasa, quæ sub ipsa operatione evolvuntur; lagenam, quæ excipuli vices agit,

in vas aquam continens ponito, tum scopo frigefaciendi hujusmodi excipuli, tum ad præcavendum omne malum, quod ex fractura illius exoriri posset. Retortæ in furno reverberii locatæ, juncturis ejus luto illitis et siccatis, ignem ab initio moderatum subde, quem sensim sensimque (totum furnum prunis implendo) tantum excitabis, ut retorta per plures horas candeat. Hoc processu biphosphas calcariæ disjungitur in phosphatem calcariæ (in retorta residuum) nec non in acidum phosphoricum, quod carbonis adjumento oxygenii jacturam patitur et Phosphorum profert, qui, in collo retortæ et tubo cupreo formam liquidam assumens, ad fundum lagenæ accumulatur. Initio prodiens, colore est flavo, qui vero sub finem operationis educitur magis fuscus est, pro ratione impuritatum, quæ illi admixtæ sunt.

Phosphorum hoc modo obtentum, et in frustula concisum, tubis vitreis, nonnihil turbinatis, immitte, extremitate angustiore cujusvis tubi subere obturata. Quum Phosphorum tubo ingesseris, tantum aquæ superfunde, quantum tubus recipere potest (deflagrationis vitandæ gratia) et sic oneratum in aquam bullientem immerge. Phosphoro fuso tubum frigida submerge, ubi vero solidus erit factus, absumpto subere eum expelle, et sub aqua in vasis probe clausis serva. Superiorem cylindrorum partem, impuritates continentem, abscinde.

Q. Communi aëris tepore exhibet massam ceræ iñstar solidam, pellucidam, coloris flavi pallescentis; frigidiori temperatura sit fragilis. Aqua non solvitur; parum recipitur ab æthere et alcohole; amplius ab oleis æthereis et pinguibus; optimum vero illius solvens est bisulphuretum carbonei (alcohol sulphuris). Ex solu-

tionibus in crystallos concrescit rhombo-dodecaëdras, nec non in prismata hexagona. Pondus specificum = 1,77. Aëri expositus vapores emittit albos, allium quodammodo redolentes et in tenebris lucentes, quum tali modo oxygenium attrahat, et in acidum phosphorosum sensim abeat. Semper sub aqua servandus, et nunquam digitis attingendus, nam particulæ illius, si quæ sub unguis penetrassent, in aëre atmosphærico exardescentes, sat gravem inducerent læsionem; cavendum etiam, ne plura frustula insimul aëri exponantur, nam calor, oxydatione illius generatus, tantus esse solet, ut flamma exinde prorumpat, quæ incendio ansam præbere posset. In vase clauso funditur ad $+ 30^{\circ}$ R. et exhibet liquidum oleosum, ad $+ 80^{\circ}$ vaporari incipit, et ad 240° effervescit. Dum liquefactus in vase clauso cum aqua tamdiu concutitur, donec refrixerit, in pulverem redigitur tenuem, qui usui pharmaceutico inservit. Saporis est acris, nauseosi. Potentia lucis rubescit, etiamsi in vase aëre vacuo contineatur.

Phosphorus venalis haud raro sulphure et arsenico inquinatus est. Sulphur originem ducit a sulphate calcariæ non rite separato; arsenicum vero ab acido sulphurico, cui hoc inquinamentum aliquando inest. Utrumque detegitur dum Phosphorus ope acidi nitrici in acidum phosphoricum convertitur (Videsis hoc acidum). Si in illo, aqua diluto, ex solutione nitratis barytæ sedimentum adpareat album, id acidum sulphuricum testatur; si vero ex hydrogenio sulphurato liquidum (acidum phosphoricum continens) flavo tingitur colore, et post nycthemeron sedimentum exhibet, id arsenici inquinamentum designat, quod cum certitudine eruitur, si tale sedimentum variis revelantibus chemicis disquiratur (Videsis Arsenicum).

V. Parva dosi excitans; diureticum; aphrodisiacum. Majori dosi profert symptomata, quæ gastritidem et enteritidem comitantur; hinc cautissime adhibendum. Nimia dosi venenum est.

U. Datur in morbis, magna nervorum debilitate notatis, non tamen ad roborandas, sed ad excitandas vires; hinc in typho graviore, paralyti apoplexiæ pedisequa, amaurosi, surditate et febribus intermittentibus, dum hæ ex languente nervorum vi pendent. Extrinsecus forma linimenti aut unguenti (grana 12 Phosphori ad unciam adipis) in paralyti et rheumatalgia prodesse, dicitur.

D. Porrigitur ad octavam, rarius ad quartam grani partem in emulsione. *Æther phosphoratus* (ex granis tribus Phosphori et uncia ætheris constans) datur dosi decem guttarum, omni secunda vel tertia hora, aut pro re nata sæpius, ex quovis blando liquido.

PLUMBUM.

Pb.

Ceuneuz.

Frequentissima Plumbi minera est Galena (sulphuretum plumbi); occurrit etiam oxygenio junctum vel salium instar. Metallifodinæ Plumbum largientes in Rossia sunt: Sibericæ, Olonetzenses, Uralenses, Ecatherinopolitanæ, Berezovienses etc. Montes metalliferi in Britannia, Saxonia et Bohemia, multum quoque Plumbi suppeditant. Reductione ex oxydo, cum carbone mixto, metallum obtinetur. *Usualia sunt:* 1) Oxydum Pb. semivitreum; 2) Carbonas Pb.; 3) Acetas Pb. crystallisatus; 4) Disacetas Pb. liquidus; 5) Nitras Pb.; 6) Jodidum Pb. (Vid. Jodum).

Q. Coloris est cinerei in cæsiu vergentis; splendore insigni præditum; calore liquatum et lente refri-

gescens in crystallos concrescit pyramidatas, tetraëdras; malleis obsequitur et ductile est, quin tamen in fila tenuissima distendi possit; nec resilit, nec sonorum; lamina illius, dum incurvatur, nullum edit crepitum, uti stannum purum. Pond. specif. = 11,4. Priusquam candeat, scilicet ad $+250^{\circ}$ R., igne funditur, ast non nisi calore intensissimo in vapores abit. Via sicca facile oxygenium adtrahit atque, pro ratione quantitatis ejus, oxyda diversi coloris constituit; sic disoxydum coloris est cinerei et vulgo *Cinis Plumbi* dicitur; si hoc diutius sub accessu aëris ustione tractetur, in oxydum transmutatur, quod *Oxydum Plumbi citrinum* seu *Massicot* appellatur; si oxydum igne intensiori liquetur, profert *Oxydum Plumbi semivitreum*, vulgo *Lithargyrum*, quod ex cupellatione argenti plerumque remanet, et inde nomen nactum est. Si vero oxydum Plumbi (*Massicot* vel *Lithargyrum* pulveratum) per biduum, accedente aëre, moderato et continuo calori exponatur, lenteque refrigeretur, in *Minium* abit, quod ex oxydo et binoxydo Plumbi, proportionem non constanti, mixtis constare dicitur, et pulverem exhibet ponderosum coloris coccinei.

Ad dignoscendum, utrum Plumbum heterogeneis metallis inquinatum sit, solvatur in acido nitrico diluto; si album manet residuum, hoc binoxydum stanni vel stibii est; si solutioni addatur acidum sulphuricum, vel sulphas sodæ, subsidet sulphas plumbi, qui, addita $\frac{1}{8}$ parte carbonis lignei et $\frac{1}{2}$ carbonatis potassæ, caloris auxilio in Plumbum metallicum reducit. Si alcalia, præcipitato jam sulphate plumbi, quidlibet deiciant, id de heterogeneis metallis suspicionem movet. Cyanido ferri et potassii revelatur ferrum; hydrogenio sulphurato autem cuprum.

V. Plumbum, scilicet metallum purum, vitæ haud est perniciosum; oxyda autem et salia illius organismo humano infesta sunt; hinc etiam Plumbum metallicum, quum facile in oxydum transmutetur, ominosum fieri solet. Si metallum hoc ventriculo ingeratur, adtracto oxygenio et acido carbonico, venenum fit.

Haud raro pictores, aliique artifices et metalli fossores, Plumbum vel ejus oxyda aut salia per longum temporis spatium attrahentes, peculiari adficiuntur morbo (colica saturnina seu Pictonum), quem sequentia comitantur symptomata: ciborum fastidium, flatus, ructus acidi, dulces, vel et amari; sapor ingratus, metallicus; nausea, vomitus; alvus solet esse pertinaciter adstricta, vel, si cietur, dura et nigra, vel etiam ultra modum fit liquida, et tunc umbilicus cum dolore interiora versus trahitur. Tandem accenditur febris, siccitate oris sitique magna, vertigine, tremore artuum, convulsionibus, imo paralysi notata; cutis fit aspera, luridi vel lividi coloris; æger (et vasis chyloferis et glandulis obstructis) magis magisque macescit, atque demum tabe consumitur. Malo recenti medentur: oleum ricini, sulphas sodæ vel magnesiæ, opium, balnea tepida, elysmata ex jusculo carnis. Si paralysis insequatur, nuxvomica vel ejus præparata in usum sunt ducenda.

U. Metallum hoc intus nunquam adhibetur. Obducuntur interdum cisternæ intrinsecus Plumbi laminis, et varii aquæductus e tubis plumbeis sæpe construuntur. Hujusmodi constructionis genus prorsus damnandum est, si aqua usui interno dicata sit, quum acidum carbonicum, quod aquæ inest, carbonatam Plumbi, sanitati perquam noxium, sensim sensimque producat. Vasa et tubi stannei, aut ferrei, omnino præferendi sunt.

OXYDUM PLUMBI SEMIVITREUM.

PbO.

LITHARGYRUM.

Глемъ.

Q. Exhibet squamulas splendentes, ponderosas, e rubello flavescentes, unctuosas. Quod venale prostat, inquinatur interdum pulvere laterum; si tale in aceto solvatur, pulvis laterum erit residuus. Cuprum cæruleo colore se prodit, si cum ammonia liquida digeratur. Centenarius Oxydi Plumbi constat ex: plumbi 92,83; oxygenii 7,17 partibus.

V. Intus sumptum, venenum est. Extrinsecus, emplastri forma, vim habet siccantem et adstringentem. Occurrunt interdum vina, quæ acoris compescendi gratia, subdola fraude, Lithargyro adulterantur. Ad detegendum Plumbum in hisce vinis, olim adhibebatur sic dictus *Liquor probatorius Hahnemanni* (in quatuor unciiis aquæ hydrosulphuratæ, drachmam acidi tartarici solutam continebat). Præstat aquam hydrosulphuratam per se vino suspecto adfundere, et præcipitatum exortum addito acido hydrochlorico diluto explorare; si præcipitatum nigrum ex acido solvitur, ferrum in vino erat solutum; sin secus, Plumbum erat, aut cuprum. Elicitur etiam Plumbum, si vinum ad syrupi spissitudinem vaporetur, et dein in crucibulo cum pulvere carbonum igni exponatur, quo Plumbum forma metalli obtinetur.

U. Conficiendis emplastris, aliisque præparatis inservit.

CARBONAS PLUMBI.

PbO, CO².

CERUSSA.

Ъелекислый свинецъ; Свицовой бѣлила.

Carbonas Plumbi paratur magna copia in officinis propriis, duobus potissimum modis, scilicet:

1) Plumbi laminae in spatio undique clauso, tepore $+ 30^{\circ}$ vel $+ 35^{\circ}$ R., per unam alteramve hebdomadam vaporibus aceti exponuntur. Laminae hoc modo corrosae, Carbonatem Plumbi vario nomine designatum referunt; sic stratum superius, quod sponte secedit, optimum habetur, et Cerussa in lamellis seu Armentum album (*Иугфепеицз*) dicitur; quod autem laminis firmitus adhæret, ope molæ lignæ sub aqua separatum, elutriatione a Plumbo metallico liberatur, et ope collæ animalis in varias cogitur formas, atque Cerussa Cremnitzensis appellatur.

2) Alter modus, ejus auctor THENARD est, sequentibus absolvitur: gas acidum carbonicum per solutionem subacetatis plumbi in idoneo apparatu transducitur, quo Carbonas Plumbi dejectur, et acetas plumbi solutus manet. Solutio acetatis plumbi, a præcipitato carbonate separata, cum oxydo plumbi digeritur, quo iterum in subacetatem plumbi mutatur. Per solutionem gas acidum carbonicum denuo transducitur, et talis operandi modus, quamdiu libuerit, continuatur. Carbonas Plumbi hac ratione obtentus conficiendo emplastro ineptus est.

Componitur etiam Carbonas Plumbi, si solutio acetatis illius cum solutione carbonatis sodæ misceatur.

Q. Massam exhibet cohærentem, friabilem; saporis est expers; aqua non solvitur, nisi hæc acido carbonico saturata fuerit; solvitur etiam in potassa liquida. Centenarius constat ex: oxydi plumbi 83,26; acidi carbonici 16,74 partibus.

Promercales sunt: Cerussa Veneta, Anglicana, Hollandica, aliaque species, quibus plerumque heterogenea insunt, scilicet: sulphas plumbi, carbonas calcariae, sulphas calcariae, phosphas calcariae, et sulphas

barytæ, quapropter sequenti modo disquirantur: Cerussa venalis solvatur in acido nitrico diluto; si manet residuum album vel sulphas plumbi, vel sulphas barytæ, vel sulphas calcariæ est; sulphas plumbi in carbone ad tubum ferruminatorium ignitus, dat plumbum metallicum. Ex sulphate barytæ vel calcariæ, si in crucibulo cum tantillo pulveris carbonum uratur, obtinetur sulphuretum barii, vel sulphuretum calcii. Sulphuretum ignoti metalli solvatur in aqua fervente, illique addatur acidum hydrochloricum, et solutio colata continebit vel chloridum barii, vel chloridum calcii. Si hæc solutio chloridi barii foret, illique calidæ (non exuberans) acidum oxalicum addatur, præcipitatum (oxalas barytæ) dejicitur; liquidum colatum calens, solutione chloridi calcii exploratum, dabit adhuc sedimentum (oxalatem calcariæ), si sulphuretum barii erat indagatum; si vero sulphuretum erat calcii, ex addito sub finem chlorido calcii nullum exorietur præcipitatum. Si Cerussa carbonatem calcariæ vel phosphatem calcariæ continet, in acido nitrico diluto solvenda, et ex solutione neutra plumbum hydrogenio sulphurato dejiciendum est, quo facto soluta manet calcaria vel phosphas calcariæ. Calcaria revelatur acido oxalico; phosphas calcariæ autem solutione nitratis argenti; nam phosphas calcariæ, in acido nitrico solutus, ex nitrate argenti, si tantillum ammoniæ liquidæ addatur, prominet sedimentum flavum.

V. Intus si sumatur venenum est; extrinsecus admotum exsiccans.

U. Nonnisi usui externo, conficiendis nimirum emplastris unguentisque inservit. Præparata plumbi, si per diuturnum temporis spatium extrinsecus admoveantur, sanitati noxam inferunt; hinc Cerussa pro eos-

meticis, quibus muliereculæ, adscititiam formam affectantes, delectari solent, non est commendanda.

ACETAS PLUMBI CRYSTALLISATUS.

$PbO, \bar{A} + 3aq.$

SACCHARUM SATURNI.

Уксуснокислый свинецъ.

Sal hoc prostat venale, et paratur magna copia in officinis chemicis. Oxydum plumbi semivitreum cum exuberante acido pyrolignoso digeritur, et liquor inde obtentus vaporando in crystallos cogitur. Pro usu medico, nisi sat purum fuerit, solvatur in parte cum dimidia aquæ destillatæ ferventis, et ex solutione colata excutiantur crystallos.

Q. Crystalli sunt albæ, pellucidæ, aciculares aut hexaëdræ; saporis est duleiculi, ingrati, adstringentis. Solvitur in aquæ temperatæ parte cum dimidia; in spiritu vini parimodo solubilis est. Tincturam heliotropii rufat, et syrupus violarum ex illo virescit. Leni calore funditur, et sensim aqua crystallisationis orbat. Aëri sicco expositus fatiscit et adtracto acido carbonico partim resolvitur. Centenarius salis crystallisati constat ex: acidi acetici 26,97; oxydi plumbi 58,71; aquæ 14,32 partibus.

Dum sal sincerum est, si, aqua solutum, acido sulphurico penitus præcipitetur, liquor colatus et vaporatus nullum dat residuum; sin aliter, heterogenea illi insunt.

V. Sedans; adstringens.

U. Licet usus illius internus sit anceps, concedendus tamen est circumspectissimis Medicis. In hæmoptysi et hæmorrhagia uterina, vel intestinali, uti etiam in sudore colliquativo, sæpe cum successu fuit usur-

patus. Auctore **Todd Thomson**, Acetas Plumbi semper conjunctim cum aceto vini destillato est porrigendus, ad præcavendam carbonatis plumbi generationem, qui venenis adnumerandus est. Extrinsecus multa aqua solutus, addito pauxillo aceti destillati, collyrii instar adhibetur, quod in variis ophthalmiis utile est; aliquanto minus dilutum, qua fomentum, in inflammatione superficiali proficit.

D. Porrigitur intus a quarta grani parte ascendendo ad grana duo, bis terve in die cum opio. Suadente **Todd Thomson** a granis tribus ad grana decem, omni sexta vel octava hora propinandus est. Pro collyrio grana decem, ad quindecim, in unciis octo aquæ destillatæ solvuntur.

DISACETAS PLUMBI LIQUIDUS.

ACETUM SATURNI; olim EXTRACTUM SATURNI.

R: Acetatis Plumbi crystallisati libram,

Oxydi Plumbi semivitrei, subtilissime pulverati, uncias septem,

Aquæ destillatæ libras quatuor cum dimidia.

Acetatem plumbi in aqua destillata solve, dein addito oxydo plumbi per dimidiam horam coque. Solutione peracta, quantum aquæ vaporatum est, tantum destillatæ adjice, ut mensuram eandem constituat. Liquorem frige factum per chartam cola et in vasis probe clausis serva.

Q. Solutio est coloris expers, limpida.

V. Extrinsecus adhibitus sedans est et antiphlogisticum remedium.

U. Dum aqua diluitur, solutionem constituit, quæ vulgo *Aqua Saturnina* dicitur et fomenti instar inflammationibus topicis compescendis perquam apta est.

NITRAS PLUMBI.

PbO, N²O⁵.

Азотнокислый свинецъ.

Conficitur solutione oxydi plumbi semivitrei in exuberante acido nitrico diluto. Liquor per chartam colatus vaporando in crystallos cogitur.

Q. Crystalli sunt tetraëdræ et octaëdræ, albæ, pellucidæ, saporis adstringentis. Solvitur in septem partibus aquæ frigidæ; calidæ minus requiritur; in alcohole non solvitur. Destillatione sicca largitur vapores acidi nitrosi et gas oxygenium, in retorta vero manet oxydum plumbi. Centenarius constat ex: oxydi plumbi 67,3; acidi nitrici 32,7.

In usum pharmaceuticum tantummodo ducitur.

POTASSA seu KALI.

KO.

Кали.

Alcali hoc purum nonnisi artis productum est; variis autem acidis, scilicet: sulphurico, phosphorico, nitrico, silicico, oxalico, tartarico, aliisque junctum, copiose obvenit. Experimentis a DAVY anno 1807 institutis primum innotuit, illud ex metallo levi, Potassio seu Kalio et oxygenio constare. *Usuales sunt:* 1) Potassa liquida; 2) Hydras Potassæ fusus; 3) Carbonas P. impurus (Cineres clavelati); 4) Carbonas P.; 5) Carbonas P. liquidus; 6) Bicarbonas P.; 7) Nitras P.; 8) Chloras P.; 9) Sulphas P.; 10) Acetas P.; 11) Tartras P.; 12) Bitartras P.; 13) Tartras Potassæ et Sodæ; 14) Tartras Potassæ et Ammonie; 15) Tartarus boraxatus.

POTASSA LIQUIDA.

LIQUOR KALI CAUSTICI.

Растворъ ѣдкаго кали.

R̄: Carbonatis Potassæ venalis libras duas,
Calcarie causticæ libram,
Aquæ communis libras viginti quinque.

Carbonatem potassæ in lebete ferreo probe mundato libris quindecim aquæ solve. Calcariam primo aqua consperge, ut in pulverem dilabatur, dein cum quinque libris aquæ misce. Carbonati potassæ ferventi calcariam parvis portionibus adde, spatha ferrea continuo movendo. Liquor per dimidium horæ absque cessatione ferveat, curando, ut aquam vaporatione consumptam, repetita additione in integrum restituas; tum liquorem cola per linteum. Residuum in lebete aqua fervida elue, iterumque cola. Liquores commistos in lebete ferreo mundato evapora, ut libræ circiter octo maneant; liquidum lagenis probe obturandis infunde, et ubi sedimentum posuerit, caute effunde, iterumque vaporando consume, quoad uncia ejus quatuor (pondere) vas complebunt, quod capax foret unciarum trium aquæ destillatæ. In lagenis minoribus, obturamento vitreo probe muniendis, usui serva.

Paratur etiam solutione hydratis potassæ fusi partium trium in aquæ partibus septem.

Q. Est liquor spissitudinis oleosæ, coloris odorisque expers. Ponderus specific. = 1,33. Recens parata cum acidis non effervescit; diutius servata autem adfusis acidis dilutioribus gasis carbonici tantillum emit, quod usui pharmaceutico hand obstat. Si ex adfusis acidis floccos vel sedimentum gelatinosum deponit, qua silicea inquinata, rejicienda est. Si acido nitrico ad statum neutrum reducatur, et solutione nitratis argenti vel nitratis barytæ turbetur, acidum hydrochloricum vel sulphuricum adesse, manifestum est.

V. Corrodens; cuticulam adurit eamque destruit. Potassæ liquidæ dilutioris: lotium movens; lithontriplica; antacida.

U. Vulnere a cane rabioso aut viperis apte eluuntur Potassa liquida. In lithiasi, acidum uricum producente, exhibentur interne grana 20 ad 40 in juscule e carne vitulina; carbonates tamen alcalini præferri merentur; injecta etiam fuit a RITTERO in vesicam urinariam solutio, e guttis viginti Potassæ liquidæ et aquæ destillatæ libra, ad $+ 26^{\circ}$ R. tepesfacta, matutino tempore, reddito primum lotio.

D. Guttæ decem ad quindecim, ter vel quater in die, cum juscule carnis, exhibentur adulto.

HYDRAS POTASSÆ FUSUS.

KO + aq.

LAPIS CAUSTICUS; POTASSA FUSA.

Лимоное водное ками.

Potassa liquida tamdiu in vase ferreo vaporet, donec guttula ejus lapidi frigido instillata, durescat; tum massam igne leniter rubente calefac, ut olei instar fluat, atque tandem in canalem ferreum calentem, oleo olivarum illitum (qui pennæ anserinæ crassitiem habeat) effunde. In vitro bene clauso serva.

Q. Massa est alba, solida, fragilis; pondus specificum = 1,708. Igne leniter rubente funditur, intensius autem candente in vapores causticos abit. Summa aviditate acidum carbonicum et aquam attrahit, hinc aëri expositus liquescit. Centenarius constat ex: potassæ 84; aquæ 16 partibus.

V. Corrodens, partes enim corporis exest, et destruit. Ubi debita aquæ quantitate fuerit solutus, si intus porrigatur, diureticam et lithontripticam exerit vim. Extrinsecus forma balneorum adhibitus, virtute antispasmodica pollet.

U. Internus Lapidis caustici usus, ob corrosivam ejusdem vim, summam exposcit cautelam, semperque

cum mucilaginosus exhibendus est. BRANDISH in scrofulis utile expertus est hocce remedium; suadet ut drachma Lapidis caustici in uncia aquæ destillatæ solvatur, et hujus solutionis infantibus junioribus initio guttæ duæ cum cochleari theano syrupi althææ, bis in die, tandem et octo guttæ porrigantur. Balnea alcalina magni æstimantur in tetano traumatico, porrecto simul intus opio congrua dosi; hæc parimodo utilia censentur in trismo, eclampsia infantum, et ictero. Sumitur pro balneo adulti uncia dimidia ad duas. HAGGENMÜLLER pediluvia e solutione ejusdem cum successu opposuit podagræ, singulo vesperi per semihoram primo, dein vero per horam administrata. Secundum Srütz partes exulceratæ balneo calido, in quo Potassa soluta est, per aliquot momenta fovendæ sunt, quo inertes ulcerum margines lacesciti, sensim meliorescunt, novamque benigni puris secretionem admittunt. In fistulis etiam lacrymalibus, aliisque ulceribus fistulosis adhiberi potest solutio per modum injectionis. Dum Lapis causticus ad aperiendos tumores, vel instituendos fonticulos, in usum ducitur, locus ille prius emplastro fenestrato tegendus est, ne ultra foramen effectus caustici progrediatur.

D. Grani dimidium ad duo, solutionis instar, bis aut ter in die, pro usu interno. Pro injectione granum dimidium, integrum, vel duo, ad aquæ unciam. Pro balneo uncia dimidia ad duas.

CARBONAS POTASSÆ IMPURUS.

CINERES CLAVELLATI; CARBONAS POTASSÆ VENALIS.

Homauz.

Est massa salina, quæ e lixivio cinerum variarum plantarum evaporationis et calcinationis ope paratur.

Cineres clavellati præter Carbonatem Potassæ varia heterogenea continent, scilicet: sulphatem, phosphatem, et silicatem potassæ; sulphatem sodæ; acidum silicicum et silicatem calcariae; chloridum potassii et sodii; nec non oxydum ferri et mangani. Quum Cineres clavellati pro quantitate Carbonatis Potassæ puri in pretio sint, sequenti modo mercem æstimare poteris; sumes e. g. unciam Cinerum clavellatorum, quam tribus aquæ unciis solves et per chartam colabis. Sumes præterea acidum nitricum diluti separatim uncias duas, quas, additis guttis aliquot tincturæ heliotropii, rufo indues colore. Unciam unam acidum nitricum diluti satura Carbonate Potassæ puro et sicco, donec liquidum fiat cæruleum et quantitatem adhibitam notabis; alteri unciae acidum nitricum diluti parvis portionibus adfundes solutionem Cinerum clavellatorum, donec liquidum æquo modo cæruleum fiat. Hinc patet, in solutione Cinerum clavellatorum consumpta eandem Carbonatis Potassæ puri quantitatem contineri, ac illa erat, qua prior acidum nitricum diluti uncia fuerat saturata. Acidum silicicum apparet forma floccorum albi coloris in solutione ad statum neutrum reducta. Vestigia sulphatum et chloridorum innotescunt, si acido nitrico saturetur, et dein solutio nitratis barytæ vel nitratis argenti adfundatur. Cineres clavellati emptitii referunt massam solidam, ex albo cærulescentem, et maculis hinc inde virescentibus, ex admixto mangani oxydo provenientiibus, distinctam; hujus indolis Potassa sic dicta Rossica occurrit; quæ autem ex America septentrionali adportatur, quum oxydi ferri et sulphureti potassii miculas habeat aggregatas, in rufum plerumque vergit. Ad parandum Carbonatem Potassæ depuratum in usum pharmaceuticum vertitur.

CARBONAS POTASSÆ.

CO, CO².

SUBCARBONAS POTASSÆ DEPURATUS; KALI CARBONICUM.

Углекислое кали.

R̄. Cinerum clavellatorum quantum vis.

Hos vasi ferreo probe mundato immitte, pari aquæ frigidæ pondere superfunde, atque spatha ferrea sæpius agitando contere, ut dilabantur. Solutum a non soluto per linteum novum separa, et fluidum limpidum colatum in vase ferreo tamdiu vapora, quoad cuticula salina in superficie manifestabitur; tunc in aliud vas effunde, et per diem aut biduum in loco frigido sepone, ut maxima pars salium heterogeneorum in crystallos coëat. Fluidum denuo in vas ferreum transfunde, et ad cuticulam salinam evapora, iterumque in loco frigido repone. Hoc tamdiu repetes, quoad liquidum pondus specificum = 1,5 adipiscetur, et vestigia salium non amplius adpareant; tum denique lento calore consume, ut siccum maneat sal, quod in vasis bene obturatis, in loco sicco, serva.

Purius obtinetur præparatum ex bitartrate potassæ, si sal hoc in cylindro papyraceo leviter humectato, vel in crucibulo ferreo, comburatur; massa salina hoc modo obtenta aqua destillata elixatur, et liquidum colatum vaporando consumitur.

Purissimum obtinebis Carbonatem Potassæ ex bicarbonate ejusdem crystallisato sequenti modo: bicarbonatem potassæ, in pulverem tritum, in vase porcellaneo, balneo arenæ immisso, calore + 80° R. nonnihil excedente, tamdiu calefac, quoad pondus illius minui cessabit, vel donec tantum $\frac{2}{3}$ adhibiti salis remaneant. Pulverem album, priusquam frigescat, vasi examussim obturando immitte.

Q. Aëri expositus humorem attrahendo liquescit (Oleum tartari per deliquium). Indolem alcalinam manifestat; aqua facillime solvitur; ex solutione spissata in crystallos rhombo-octaëdras concrescit, in quarum centenario $20\frac{1}{2}$ aquæ continentur; igne leniter rubente funditur; alcohole non solvitur. Centenarius salis sicci constat ex: acidi carbonici 31,91; potassæ 68,09. Heterogenea deteguntur uti in potassa liquida.

V. Acorem in primis viis obtundens; lithontriptica; antispasmodica.

U. Multum prodest in colluvie pituitosa, sedibus alvinis virescentibus distincta; in pyrosi, cardialgia, gastrodynia, enterodynia, aphthis, excoriatione etc. Laudatur in lymphaticis glandularum tumoribus, atrophia, serofulis (præsertim cum amaro-aromaticis) et rachitide (cum cortice cinchonæ). Acidum in urini-feris viis figendo, secretionem lotii auget, eoque adversus stranguriam et ischuriam potest; in urolithiasi laudes tulit, concrementis calculosis obicem ponendo, eaque solvendo. In morbis vasorum absorbentium glandularumque utilitatem promittit miti incitamento, stases systematis lymphatici soluturo. In metastasibus lacteis, impetiginibus et diuturnis exanthematibus proficit, interno externoque usu. In hydrope, præsertim ascite, prodest conjunctus cum gummi ammoniaci et extractis amaris. In spasmodicis affectionibus magni fit, quatenus energiam nervorum, musculis providentium, erigit, et exhibetur suasu STÜRTZII cum opio alternatim; sic in tetano, hystericis nervorum distentionibus, asthmate spasmodico, pertussi, epilepsia, catalepsi, raphania, singultu et aliis similibus, si videlicet scrupuli duo Carbonatis Potassæ, in aquæ unciis duabus soluti, sic sumuntur, ut secunda quaque

hora cochlearia duo alternentur cum grano dimidio opii, sensim aucta dosi, immisso etiam ægroto in balneum lixivii caustici, alvoque per aquam saponatam addito Carbonate Potassæ eluta.

D. In chronicis morbis a duobus ad decem grana; in urolithiasi drachma ejusdem in bilibra aquæ soluta quotidie datur. In spasmodicis adfectionibus grana decem ad scrupulum. Pro externo usu in uncia aquæ scrupulus (vel duo) solvitur. In pulvere, aut pilulis nunquam exhibendus, sed semper solvendus est.

CARBONAS POTASSÆ LIQUIDUS.

LIQUOR KALI CARBONICI; OLEUM TARTARI PER DELIQUUM.

Растворъ углекислаго кали.

R̄. Carbonatis Potassæ libram,

Aquæ destillatæ bilibram.

Solve et cola. Vel

R̄. Carbonatis Potassæ quantum vis.

In loco humido aëri expone, ut sensim deliquescat.

V. et U. Ut præcedentis.

D. In chronicis morbis guttæ decem aut viginti quarta quaque hora exhibentur; in convulsionibus vero secunda quaque hora viginti, vel quadraginta guttæ ex quolibet idoneo liquido porriguntur.

BICARBONAS POTASSÆ.

$\text{KO}, 2\text{CO}^2 + \text{aq.}$

Двуухъ - углекислое кали; Кислое углекислое кали.

R̄. Carbonatis Potassæ libram,

Sesquicarbonatis Ammonicæ uncias sex,

Aquæ uncias sexdecim.

Carbonatem potassæ vasi amplo immitte, aquam superfunde, et vas balneo aquæ, ad $+80^{\circ}$ R. calefactæ,

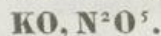
imponere; tum sub continua agitatione sesquicarbonatem ammoniæ parvis quantitatibus adde. Liquor per horæ quadrantem adhuc in balneo maneat, ut omnis ammonia avolet; tum calidum per chartam cola, et in locum frigidum seponere, ut crystalli surgant, sub libero aëris accessu exsiccandæ.

Parari quoque potest, si carbonas potassæ in pari aquæ pondere solvatur, et per solutionem gas acidum carbonicum ducatur. Crystalli Bicarbonatis Potassæ partim sub ipsa operatione manifestantur, partim vero eliciuntur illa peracta, liquidum ad $+ 45^{\circ}$ R. vaporando.

Q. Crystalli sunt rhomboëdræ, tabulatæ, pellucidæ, saporis blandi, salini; solvitur in 4 aquæ frigidæ partibus; aëri expositus non mutatur, nec liquescit; tincturam heliotropii non rufat, nec rufatam reducit. Centenarius constat ex: acidi carbonici 44; potassæ 47; aquæ 9 partibus.

V. U. et D. eadem, ac bicarbonatis sodæ.

NITRAS POTASSÆ.

KALI NITRICUM; NITRUM.

Азотнокислое кали; Селитра.

In variis regionibus cæli calidioris solo argillaceo et calcareo inesse solet. Plerumque autem paratur in nitrariis; hunc in finem partes animales, quæ in locis diurna luce privatis putredinem perpessæ sunt, cum substantiis, carbonatem potassæ, calcariæ vel magnesiæ continentibus miscentur, et cumulatim libero aëris accessui per menses et annos exponuntur. Nitrogenium, quod e partibus animalibus putrescentibus evolvitur, attracto oxygenio aëris, in acidum nitricum abit, quod admixto carbonati jungitur. Massa terrea tandem

elixatur; lixivium, per cineres communes posthac transmissum, vaporando in crystallos cogitur. Sal hoc modo obtentum *Nitrum crudum* appellatur, et chlorido potassii vel sodii, sulphate sodæ, nitrate magnesiæ, vel carbonate calcariæ inquinatum esse solet; quapropter in usum pharmaceuticum nonnisi depuratum adhibebis, sequenti modo parandum:

R. Nitratis Potassæ venalis, quantum placet. Solvito in aquæ fervidæ ea quantitate, ut solutio frigida haud ponat crystallos; dein instilla carbonatem potassæ liquidum, quamdiu liquor exinde turbatur. Posito sedimento per chartam cola; leni igne evapora, donec gutta corpori frigido imposita spiculas salinas offerat; tum in loco frigido seponito, ut crystalli surgant, quas bibula siccat. Iterata evaporatione, ut ante, reliquas crystallos de lixivio excutito.

Q. Crystalli sunt prismata hexagona, longa et pellucida, spiculis desinentia, tam pyramidatis, quam obtusis, transversis. Saporis est frigerantis, acris; odoris expers; aëre immutabilis. Igne leniter rubente, ad temperaturam 280° R. funditur, liquidi oleosi speciem referens, quod refrigeratum massam exhibet solidam, impellucidam. Si calore liquefactum guttatim in laminam metallicam effundatur, *Nitrum tabulatum* obtinetur. Igne intensius candente discidium fert; initio largitur oxygenium purum, dein vero nitrogenio junctum; quod remanet nitrus potassæ est. Cum carbone et aliis materiis, facile ignem concipientibus, detonat. Centum aquæ partes solvunt: ad 0° R. 13,3 partes Nitratis Potassæ; ad + 15° R. — 30 p.; ad + 36° — 74,6; ad ebullitionem 236 partes. Insociabile est sal hoc chlorido barii, supersulphati aluminae et potassæ, sulphati magnesiæ, et generatim sulphatibus metallicis, uti et

ipsi acido sulphurico. Centenarius constat ex: acidi nitrici 53,45; potassæ 46,55.

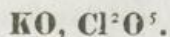
Dum carbonatem potassæ continet, aëri expositus humescit. Chlorido quolibet inquinatus, cum solutione nitratis argenti dat sedimentum album. Vestigia acidi sulphurici deteguntur solutione nitratis barytæ; calcaria revelatur carbonate potassæ.

V. Antiphlogistica; actionem cordis arteriarumque debilitans; lotium movens. Protracto usu, vel nimia dosi, ventriculi energiam frangit, cardialgiam, pectoris oppressionem, vomitiones violentas, interdum eruentas, alvi profluvium, et his pejora excitat.

U. In morbis inflammatoriis acutis, cæteris salibus neutris palmam eripit; hinc magni æstimatur in synocha, pleuritide et pneumonitide, præmissa, si opus est, sanguinis detractio; in febribus quoque catarrhalibus et rheumaticis non est alienus. Febribus exanthematicis opportunum est remedium, ubi ob auctam vasorum sanguiferorum energiam, exanthema difficulter prorumpit; in stadio autem criseos incongruum foret. Adversus hydropem, etiamsi post febres intermittentes exortum, teste BALLY, laudatur. In febribus asthenicis grana quindecim Nitratis Potassæ, cum grano vel duobus camphoræ, secunda vel tertia quaque hora porriguntur. Gastritidi, hepatitidi, enteritidi, nephritidi, ob partium adfectarum sensibilitatem, vix convenit. Scorbuto occurrere BEDDOËS et PATTERSON opinantur; vix tamen tuto datur, quum sit ventriculo infestus.

D. A granis quinque ad decem, quin imo ad scrupulum, omni bihorio, vel pulverum forma cum saccharo, vel liquido quolibet mucilaginoso solutus datur adulto.

CHLORAS POTASSÆ.

HYPEROXYMURIAS POTASSÆ; KALI OXYCHLORINICUM.

Хлорноватокислосе кали.

R̄. Carbonatis Potassæ partem,
Aquæ communis partes duodecim.

Carbonatem potassæ aqua solutum lagenæ apparatus Woulfeani infundes, et in solutionem gas chlorum tandiu transmittes, quoad liquidum, valide concussum, chlori odorem exhalabit, vel donec charta heliotropio tineta, in illud immersa pallescet. Solutio hujusmodi, vulgo sub nomine *Eau de Javelle* nota, **HYPOCHLORITEM** seu **OXYMURIATEM POTASSÆ** (KO, Cl²O) liquidum constituit; ad siccitatem caloris intensioris ope evaporata, refert massam salinam, quæ præter Chloratem Potassæ, chloridum potassii quoque continet, a quo ut liberetur, iterum solvenda est, et leni vaporatione in crystallos cogenda. Chloras Potassæ lamellarum forma in densata solutione exurgit, chlorido potassii liquido remanente.

Parvo etiam dispendio sequenti modo illum parabis: Hypochloritis calcariae partibus decem tantum aquæ adfunde, ut massam pultaceam constituent, quam sub jugi motu igne moderato exsicca, quo hypochloris calcariae in chloratem calcariae et chloridum calcii abeat. Massam siccam aqua solve, per chartam cola, et modice vapora. In liquido adhuc calente solve chloridi potassii partem, cola per linteum, et in locum frigidum sepone, ubi elapso nycthemero Chloras Potassæ in crystallos concresecet, quæ, a residuo liquido separatæ, iterata solutione et crystallisatione depurantur.

Q. Crystallos refert coloris albi margaritacei, rhomboëdras et hexagonas, vel laminatas. Pondus specific. = 1,989. In tenebris contritus lucescit; aëri expositus haud mutatur; saporis est frigerantis, salini; igne funditur priusquam incandescat. Variis corporibus facile exardescit, uti sulphuri, carboni, phosphoro etc. mixtus, ad levissimum contritum ignem concipit, et crepitu vehementissimo detonat; hinc summa cautela cum hisce corporibus tractandus, et pulvis istiusmodi nunquam siccus est triturandus. Centenarius constat ex: acidi chlorici 61,51; potassæ 38,49.

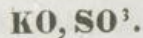
Dum chloridum potassii continet admixtum, solutio ejus cum nitrate argenti dat sedimentum album; si autem a nitrate argenti leviter duntaxat turbetur, usui pharmaceutico idoneus est. Dum incandescit, nonnisi oxygenium purum largiatur, et residuum igni intensissimo expositum, chloridum potassii tantummodo referat, oportet; si vero residuum alcalinum foret, nitrate potassæ sal inquinatum fuisse, deducere licet.

V. Nitrati Potassæ suppar.

U. In morbis inflammatoriis opportunum remedium esse dicitur, quod tamen ulteriori experientia probandum est. In exulceratione gingivarum, ex prægressa salivatione, exhibentur grana quatuor ter in die. In neuralgiis, scilicet: in malo Cotunni et prosopalgia, **KNOD** a **HELMENSTREIT** sal hoc in usum duxit. Nec defuere, qui illud in phthisi administraverint. Ob magnam oxygenii quantitatem, cui evolvendo par est, in cholera morbo experiri forsitan meretur.

D. A granis sex ad decem, forma pulveris aut solutionis, ter quaterve in die datur.

SULPHAS POTASSÆ.

TARTARUS VITRIOLATUS; ARCANUM DUPLICATUM.

Сѣрнокислое кали.

Sal hoc plerumque obtinetur qua productum secundarium ex variis operationibus chemicopharmaceuticis residuum, e. g. dum nitras potassæ acido sulphurico disjungitur; dum carbonas magnesiæ ex sulphate ejusdem ope carbonatis potassæ paratur; dum acidum aceticum ex acetate potassæ elicitur. Ex qualicunque operatione residuum, si alcalinum est, acido sulphurico corrigitur, si acidum, carbonate potassæ; liquor dein colatur ac vaporatur, et si opus, iterata solutione depuratur.

Si necessitas instet, ex partibus, quibus constat, sequenti modo componi potest:

R̄. Acidi sulphurici, sextuplo aquæ pondere diluti, quantum lubet; in amplum vas vitreum infunde, et paulatim carbonatis potassæ, sextuplo aquæ pondere soluti, sufficientem quantitatem ad perfectam acidi saturationem instilla. Finita effervescencia liquorem cola, ad punctum crystallisationis evapora, et in loco frigido sepone, ut sal concreseat.

Q. Crystalli sunt hexaëdro-prismaticæ, aëri expositæ non fatiscentes, intensiori autem igne liquescentes; saporis salini, amaricantis. Teste **BRANDES** 100 aquæ partes solvunt: ad + 10° R. 10 partes; ad + 25° — 14; ad + 30° — 17; ad + 35° — 21; ad + 45° — 22; ad + 60° — 23; ad + 80° — 26. Alcholle non solvitur. Pondus specif. = 1,75. Centenarius constat ex: acidi sulphurici 45,93; potassæ 54,07.

Dum sulphatem magnesiæ admixtum continet, solutio ejus, addito carbonate potassæ, promit sedimen-

tum album (carbonatem magnesiæ); vestigia chloridorum deteguntur solutione sulphatis argenti. Salibus barytæ, calcariæ, plumbi et hydrargyri disjungitur. Si acidum hydrothionicum, vel borussias potassæ ferrosus, metalli cujuslibet vestigia indicarent, usui pharmaceutico ineptus foret.

V. Leniter alvum ducens; resolvens.

U. In alvi segnitie, quæ colluvie pituitosa comitatur, vel solus, vel in conjunctione amarorum, parvis potius dosibus, bis aut ter in die repetitis, exhibetur. In viscerum infarctu, uti etiam in ictero et hydrope, si tali ex causa proveniunt, datur cum extractis solventibus aut rheo. Ablactantibus etiam feminis suadetur, ad minuendam lactis secretionem; an vero sale hoc metastases lacteæ præcaveri possint, in medio relinquimus.

D. Scopo solvendi a scrupulo dimidio vel integro ad drachmam dimidiam, omni secunda aut tertia hora; hoc in casu forma solutionis præstat. Scopo alvum laxandi drachmæ duæ ad sex, forma pulveris, nimum enim aquæ ad solutionem requiritur.

ACETAS POTASSÆ.

KO, \bar{A} .

TERRA FOLIATA TARTARI.

Уксуснокислое кали.

R̄. Carbonatis Potassæ quantum vis,
Acidi Acetici, vel deficiente hoc,
Aceti destillati, quantum opus sit ad saturationem.

Carbonatem potassæ parvis quantitibus in acido solve. Liquorem, qualitate potius acida, quam alcalina præditum, cola, et in balneo arenæ, calore sub finem

lenissimo, ad siccum evapora. Si sal ob impuritates, carbonati potassæ inhærentes, aliquantulum fusco tingatur colore, iterum solvendum, et solutio, addito carbone animali recens parato, ebullitione depuranda est, ex qua dicto modo sal excutiendum. In officinis chemicis paratur ex acetate plumbi crystallisato, et carbonate potassæ.

Acetatis Potassæ partem, duabus aquæ partibus solvendo, **ACETAS POTASSÆ LIQUIDUS**, seu **LIQUOR TERRE FOLIATÆ TARTARI** obtinetur.

Q. Crystalli sunt albæ, tum prismaticæ, tum laminatæ. Aëri expositus liquatur; aqua et alcohole facillime solvitur; saporis est pungentis, salini, haud ingrati. Centenarius constat ex: acidi acetici 52,16 et potassæ 47,84.

An chloridum potassii admixtum habeat, revelatur solutione nitratis argenti; acidi sulphurici et sulphatum vestigia manifestantur solutione acetatis barytæ. Si solutio Acetatis Potassæ acido hydrothionico succatur, metallo sal inquinatum est.

Insociabilis est Acetas Potassæ omnibus acidis mineralibus, uti etiam salibus, quæ ex hisce acidis composita sunt, nec minus succinatibus et tartratibus; pari quoque modo pulpæ tamarindorum et generatim fructibus acidis.

V. Solvens; leniter diaphoretica ac diuretica.

U. In variis cachexiis, quæ organorum concoctionis inertia, et viscerum abdominalium infarctu comitantur, reliquis salibus mediis præferri solet, quum tunicam mucosam ventriculi et intestinorum, uti etiam glandulas et vasa lymphatica eorundem minus afficiat; hinc in tumore hepatis et lienis, in scirrho pylori, atrophia, febribus intermittentibus et variis hydropibus, im-

primis vero anasarea, usurpari solitum est, haud raro conjunctim cum extracto graminis, taraxaci et rheo.

D. A granis 15 ad drachmam dimidiam vel integram, sæpius in die datur, plerumque forma solutionis; hinc misturis apte drachmæ duæ vel tres adduntur.

TARTRAS POTASSÆ.

KO, T̄.

TARTARUS TARTARISATUS.

Виннокислое кали.

R: Bitartratis Potassæ partem,
Aquæ communis partes quatuor,
Carbonatis Potassæ quantum opus sit.

Bitartratem potassæ immitte aquæ, in vase stanno probe obducto bullienti; liquorem spatha lignea agitando, tantum carbonatis potassæ parvis portionibus adde, quantum ad saturationem requiritur; dein cola et ferme ad syrupi spissitudinem evapora; tandem leni calore expone, ut in crystallos coëat. Sal siccum in vasis probe obturatis serva.

Obtinetur quoque Tartras Potassæ, qua productum secundarium, quum paratur acidum tartaricum.

Q. Crystalli sunt prismata rhomboëdra, pellucida; saporis est blandi salini, amariusculi; aëri expositus humescit, quin tamen liquetur; ad communem temperaturam pari aquæ pondere solvitur. In alcohole ægre solubile est sal hoc. Centenarius constat ex; acidi tartarici 58,48; potassæ 41,52. Heterogenea revelantur uti in bitartrate potassæ.

Insociabilis est Tartras Potassæ: acidis mineralibus et plerisque vegetabilibus; sulphati potassæ, sodæ, et magnesiæ, nec non hydrochlorati ammoniæ.

V. Frigerans; solvens; leniter alvum ducens; diuretica.

U. Ut Sulphatis Potassæ.

D. Scopo solvendi a gr. 15 ad drachmam dimidiam aliquoties in die. Scopo leniter alvum ducendi a drachma ad duas pro dosi, semel, bis aut ter in die; vel etiam uncia unica dosi.

BITARTRAS POTASSÆ.

KO, T² + aq.

CREMOR TARTARI.

Дву-виннокислое калм.

In succo baccarum variarum, præsertim vero vitis viniferæ obvius, ex quo instar crustæ crystallinæ parietibus doliorum, in quibus vina austera adservantur, adhæret, et TARTARUS CRUDUS dicitur, isque albus et ruber. In officinis Montepessulanis (*Montpellier*), Venetiæ, nec non Herbipoli (*Würtzburg*), aqua solutus et cum argillis pinguibus, albumine, aut carbonum pulvere coctus, depuratur, et nomine *Crystallorum Tartari*, vel si hæ pulveratæ sint, *Cremoris Tartari*, venenum datur.

Q. Crystalli sunt parvæ, albæ, semipellucidæ, in massas irregulares plerumque aggregatæ. Saporis est aciduli, tincturam heliotropii rufat, et aëri expositus non mutatur. Ad + 15° R. pars nonnisi 120 partibus aquæ solvitur; aquæ autem bullientis tantummodo 30 partes requiruntur ad solutionem; alcohole non solvitur. Centenarius constat ex: acidi tartarici 70,28; potassæ 24,96; aquæ 4,76.

Bitartras Potassæ nihil heterogenei continens, si comburatur, nonnisi carbonatem potassæ referat, oportet. Si cupro inquinatus est, crystalli ejus tantillum

virescunt, et solutio eorum ex addito acido hydrothionico dat præcipitatum coloris fusei (bisulphuretum cupri). Ferrum revelatur cyanido ferri et potassii (borussiate potassæ ferroso). In Cremore Tartari venali obveniunt in centenario 2 aut 3 partes tartratis calcariæ, quod usui medico haud multum obstat; si vero nimia tartratis calcariæ quantitate inquinatus suspicetur, calcaria in combusto detectu est facilis. Sulphate potassæ, aut supersulphate aluminae et potassæ inquinati solutio, ex adfusa solutione acetatis plumbi vel barytæ, sedimentum deponit, in acido nitrico non amplius solubile; simili modo revelatur chloridum quodvis solutione nitratis argenti.

Insociabile est sal hoc acidis mineralibus, alcalibus et terris alcalinis.

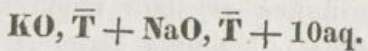
V. Frigerans; cathartica; diuretica.

U. In febribus levioribus ad minuendum arteriarum vigorem, multa aqua solutus, addito pauxillo sacchari, potum constituit acidulum, haud ingratum. Tubum intestinorum stimulando, præsentibus sordibus gastricis, in prima periodo febrium gastricarum, uti etiam in alvo adstricta, congrue datur. Frequentissimus est usus Cremoris Tartari cum sulphure et nitrate potassæ in stasibus venæ portarum, quæ hæmorrhoidibus aliisque malis analogis manifestantur. Juvat quoque in hydrope, præsertim in anasarca, post synocham, vel febrem exanthematicam orto, conjunctim cum digitali, scilla, aliisque diureticis, ubi renum functionem intendere e re est.

D. Si solutum, potus instar, exhibere in animo sit, non ultra drachmæ dimidium ad aquæ libram sumendum, quum sal hoc ægre solubile sit. Forma pulveris exhibetur a granis decem ad drachmam dimi-

diam, ter quaterve in die, vel unica dosi drachmæ duæ, aut semuncia datur.

TARTRAS POTASSÆ et SODÆ.

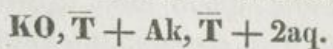
TARTARUS NATRONATUS; SAL POLYCHRESTUM SEIGNETTE.

Bitartratem potassæ carbonate sodæ saturando, Tartratem Potassæ et Sodæ obtinebis. Modum procedendi eundem sequere, ac si tartratem potassæ parare velles.

Q. Crystallos refert hexaëdras vel octaëdras, magnas, pellucidas; saporis est blandi, salsi, haud ingrati. Tartari natronati partes 2 solvuntur in partibus 3 aquæ temperatæ; ad $+ 50^{\circ}$ R. $\frac{1}{3}$ tantummodo sui ponderis aquæ requirit. Calore adaueto in aqua crystallisationis funditur, igne vero intenso discidium fert. Centenarius constat ex: acidi tartarici 44,10; potassæ 15,66; sodæ 10,38; aquæ 29,86. Heterogenea deteguntur uti in bitartrate potassæ.

V. U. et D. ut Tartratis Potassæ.

TARTRAS POTASSÆ et AMMONIÆ.

TARTARUS AMMONIATUS.

Rz. Bitartratis Potassæ partem,

Aquæ communis partes duas,

Sesquicarbonatis Ammoniaë quantum opus sit.

Bitartratem potassæ pulveratum immitte vasi stanneo, eique aquam adfunde; liquido ad ebullitionem ferme calefacto, haud tamen ebullienti, adde parvis portionibus sesquicarbonatem ammoniaë pulveratum tandiu, donec nulla amplius effervescencia manifestetur, et liquidum ammonia leviter redoleat, quod calidum per linteum in vas vitreum aut porcellaneum cola, et in

locum frigidum sepone. Elapsis aliquot diebus crystalli surgent; liquorem a crystallis separatum iterum evapora, donec turbari cœperit, et denuo sepone. Hoc toties repetes, donec crystalli appareant. Crystallos quavis vice collectas, bibula quam citissime exsicca, et in vase probe obturato in loco frigidiusculo serva.

Q. Crystallos refert prismaticas, hexaëdras; inæquales; saporis est frigerantis, pungentis, salsi. Aëri sicco expositus fatiscit, et ammonia, nec non aqua privatur; alcalia fixa ammoniam ex illo evolvunt; acida autem bitartratem potassæ restituunt. Igne dissipatur. Solvitur duabus aquæ frigidæ partibus; calidæ autem parem suo ponderi quantitatem exposcit. Centenarius constat ex: acidi tartarici 61,75; potassæ 21,92; ammoniæ 7,97; aquæ 8,36.

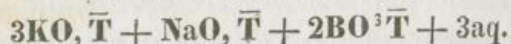
Insociabile est sal hoc omnibus corporibus, quæ tartratem potassæ disjungunt.

V. Medium tenet inter bitartratem potassæ et hydrochloratem ammoniæ, estque solvens et leniter stimulans.

U. Rarius nunc, quam olim in usum medicum ducitur; exhibetur præ cæteris sub initium febrium catarrhalium aut gastricarum.

D. Datur eadem dosi ac præcedentes, plerumque forma solutionis.

TARTARUS BORAXATUS.

R̄: Biboratis Sodæ partem,
Bitartratis Potassæ partes tres,
Aquæ fervidæ partes decem.

Biboratem sodæ solve aqua fervida in vase stanno obducto, dein adde bitartratem potassæ; solutione per-

acta liquidum cola et ad siccum evapora. Massa salina in vasis bene obturatis servanda est.

Q. In crystallos non coit; aëri expositus humescit; saporis est aciduli; solvitur in pari aquæ frigidæ pondere. Sal hoc ex triplici tartrate componitur, scilicet: ex 3 atomis tartratis potassæ; 1 atom. tartratis sodæ; et 2 at. tartratis boracici, in quibus acidum boracicum baseos ad instar acido tartarico junctum est. Centenarius constat ex: tartratis potassæ 51,01; tartratis sodæ 14,62; tartratis boracici 30,33; aquæ 4,04.

V. U. et D. ac bitartratis potassæ.

SAPO.

Мыло.

Dum olea pingua, vel substantiæ adiposæ, cum alcalibus digeruntur, mutuam ineunt conjunctionem, quæ Saponis nomine vulgo nota est. Sub tali processu elainum et steatinum, qua partes proximæ oleum vel substantiam adiposam constituentes, in acida convertuntur, quæ adhibito alcali juncta, salis speciem referunt. Saponis, qui ex soda cum oleo vel sebo coalescunt, duri sunt; qui vero cum potassa parantur, massam gelatinosam exhibent; hujusmodi sunt: *Sapo mollis*; *Sapo niger* (ex admixto oxydo mangani); *Sapo viridis* (indigo, vel sulphatē cupri continens). *Usuales sunt*: 1) Sapo oleaceus; 2) S. sebaceus.

SAPO OLEACEUS.

SAPO MEDICATUS.

Медицинское мыло.

Rz. Sodæ liquidæ (cujus pond. specif. sit ad pond. specif. aquæ = 4:3) partes decem,
Olei Olivarum optimi partes viginti et unam.